

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับวิธีดำเนินการในการพัฒนาครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ก. ผลการวิเคราะห์โครงการอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ 2 โครงการมีดังนี้

1. แผนการอบรมข้าราชการส่วนจังหวัดตำแหน่งครูที่ได้รับเลือกเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น จากระดับ 1 เป็นระดับ 2 จากระดับ 2 เป็นระดับ 3 และจากระดับ 3 เป็นระดับ 4 จากครูในสังกัดส่วนอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดบุรีรัมย์รวมทั้งสิ้น 1,400 คน ในจำนวนนี้มีครูใหญ่ระดับ 3 รวมอยู่ด้วยเป็นจำนวนหลายคนที่จะเลื่อนเป็นระดับ 4 การอบรมแบ่งเป็น 4 รุ่น ระหว่างวันที่ 11-23 ธันวาคม 2521 ที่วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ การอบรมครั้งนี้เป็นการประเมินความเหมาะสมกับตำแหน่งที่จะเลื่อนเป็นระดับสูงขึ้น เป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจหลักการและวิธีปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้น และยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงานแก่ครูที่เข้ารับการอบรมด้วย

จำนวนผู้เข้ารับการอบรมแยกตามระดับต่าง ๆ ได้ดังนี้

ระดับ 1	เลื่อนเป็นระดับ 2	จำนวน	110 คน
ระดับ 2	เลื่อนเป็นระดับ 3	จำนวน	907 คน
ระดับ 3	เลื่อนเป็นระดับ 4	จำนวน	383 คน

ลักษณะการฝึกอบรมแบ่งเป็นรุ่นตามระดับตำแหน่งและสังกัดสำนักงานส่วนอำเภอต่าง ๆ ในอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์ ใช้ระยะเวลาอบรมรุ่นละ 3 วัน ตามลำดับ

จากระดับ 1 ไปจนถึงระดับ 3 หลักสูตรและวิธีการอบรมนั้นมีการบรรยาย แบ่งกลุ่มอภิปราย ทบทวนปัญหาโดยกำหนดหลักสูตรทุกรุ่นไว้เป็นอย่างดีด้วยกันดังนี้

วันแรกของการอบรม มีหลักการบริหารทั่วไป หลักการบริหารโรงเรียน การบริหารงานบุคคลและความมั่นคงของชาติ วันที่สอง เรื่อง การบริหารงานวิชาการ การบริหารวิชาการและการเงิน ลักษณะผู้นำที่ดีและมนุษยสัมพันธ์ **คอนทาย**เป็นการแบ่งกลุ่มอภิปราย วันที่สุดท้ายของการฝึกอบรม มีกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษา การบริหารกิจการนักเรียน วัฒนธรรมไทยที่พึงยึดถือและสรุปผลการอภิปรายกลุ่ม

วิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิ ใ้จากเจ้าหน้าที่ในส่วนการศึกษา ส่วนการเจ้าหน้าที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษาจังหวัดและวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ และวิทยากรจากส่วนกลาง

ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นรูปคณะกรรมการโดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นประธาน อธิการวิทยาลัยครูบุรีรัมย์เป็นรองประธาน ประธานสภาจังหวัด ผู้ช่วยปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หัวหน้าส่วนการศึกษา หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ เป็นกรรมการ หัวหน้าส่วนการเจ้าหน้าที่และผู้ช่วยหัวหน้าส่วนการเจ้าหน้าที่ เป็นกรรมการเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนเสียค่าใช้จ่ายเอง ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม ส่วนค่าวัสดุ เครื่องเขียนแบบ พิมพ์ทางจังหวัดเป็นผู้จัดให้ มีการประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นการอบรมแต่ละรุ่นโดยใช้แบบสอบถามหรือแบบทดสอบ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและจะทำให้การจัดการศึกษาประชาบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. โครงการอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่จัดโครงการนี้ขึ้นเพราะถือว่าการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีความสำคัญมากที่สุด ใน 4 ระดับของการจัด

การศึกษาในประเทศไทยที่ควรได้รับการเอาใจใส่มากเป็นพิเศษและครูใหญ่หรือผู้บริหาร การศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ที่จะทำให้การจัดการศึกษาระดับนั้นมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพหรือไม่ จึงได้จัดโครงการนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษาระดับประถมศึกษาได้รับความรู้ทักษะ ทศนคติ มีความตื่นตัวทางบริหารการศึกษาและเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน ใช้เวลาอบรม 3 วัน ระหว่างวันที่ 13-19 สิงหาคม 2523 ณ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ส่วนการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์และคณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้เข้ารับการอบรมคือ ผู้บริหารการศึกษา สังกัดกองการบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 70 คน ค่าใช้จ่ายในการอบรมคนละ 200 บาท ครูที่เข้ารับการอบรม เสียสละเงินส่วนตัวเป็นค่าเดินทาง ค่าพาหนะและค่าที่พักเอง

วิทยากรมาจากคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและวิทยากรในท้องถิ่น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ทางการบริหารเพิ่มขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและยังมีโอกาสได้รับการคัดเลือกในการศึกษาต่อทางวิชาประถมศึกษาและการบริหารการศึกษาคด้วย

หลักสูตรการอบรม ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา การประชาสัมพันธ์โรงเรียนและการจัดโรงเรียนให้สัมพันธ์กับชุมชน การแก้ปัญหาการทำงานของครู งานธุรการในโรงเรียน การเงินในโรงเรียนประถมศึกษา คุณสมบัติของผู้นำและผู้บริหารที่ดี การจัดการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาและอภิปรายกลุ่มพร้อมด้วยการรายงานผลอภิปราย

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของจังหวัด เกี่ยวกับการพัฒนาครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์¹

เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ประสงค์ของจังหวัดบุรีรัมย์ในด้านการพัฒนาครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ก็เพื่อต้องการจะเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้บริหาร ชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ รวบรวมปัญหาการบริหารและหาแนวทางแก้ไข เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเป็นผู้จัดอบรมสัมมนาครูใหญ่เป็นประจำทุกปี ปีละไม่เกิน 3 รุ่น รุ่นละ 30-50 คน

เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนั้น กำหนดไว้ว่า ผู้จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาจะต้องผ่านการอบรมผู้บริหารการศึกษามาก่อน และจัดทำเอกสาร "สารศึกษา" หรือหนังสือราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาออกเผยแพร่ นโยบายเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดบุรีรัมย์ยังไม่มีเป็นที่แน่นอน เพราะอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นนโยบายเดิมที่เป็นโครงการต่อเนื่องเท่านั้น

วิธีดำเนินการพัฒนาครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา เน้นการอบรมโดยการหาความจำเป็นด้วยการปรึกษาหารือหาข้อมูลก่อนวางแผนพัฒนาใช้สถานศึกษาของทางราชการเป็นที่ฝึกอบรม โดยฝ่ายวางแผนพัฒนาเป็นผู้ควบคุมประสานงาน นอกจากการอบรมแล้วทางจังหวัดบุรีรัมย์อาจจัดให้ครูใหญ่โคกหินศึกษา เพื่อดูการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีชื่อเสียงแล้วนำผลมาศึกษาวิเคราะห์วิจารณ์รวมกัน ส่วนการทบทวนนโยบายการพัฒนาครูใหญ่

¹ สัมภาษณ์ ประทีป โจรนาทศ, ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ และประสิทธิ์ สุทนต์ารักษ์, หัวหน้าฝ่ายการวางแผนและพัฒนาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์, 8 มกราคม 2524.

จะได้จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ และจากการฝึกอบรม

เกี่ยวกับแผนพัฒนาครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดบุรีรัมย์ยังคงยึดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่อาศัยข้อมูลต่าง ๆ จากกลุ่มโรงเรียน ผู้แทนครู ผู้บริหารระดับอำเภอ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผนและพัฒนาจัดการอบรมปีละไม่เกิน 3 รุ่น รุ่นละ 30-50 คน ให้ระดับอำเภอต่าง ๆ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ โดยให้หลาย ๆ ฝ่ายช่วยกันกำหนดเนื้อหาวิชา เช่น ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ฝ่ายการเงิน ฝ่ายวิชาการ ครูใหญ่ ผู้แทนครู ประธานกลุ่มและผู้บริหารที่มีประสบการณ์

ข. ผลการวิเคราะห์แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตาม เพศ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งครูใหญ่ วุฒิต่างการศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	475	98.55
	หญิง	7	1.45
รวม		482	100

สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ		จำนวน	ร้อยละ
อายุ	ต่ำกว่า 25 ปี	0	0
	26-30 ปี	26	5.39
	31-35 ปี	51	10.58
	36-40 ปี	58	12.03
	41-45 ปี	143	29.67
	46-50 ปี	44	9.13
	51-55 ปี	104	21.58
	56 ปีขึ้นไป	56	11.62
	รวม	482	100
อายุราชการ	ต่ำกว่า 5 ปี	3	0.62
	6-10 ปี	22	4.57
	11-15 ปี	97	20.12
	16-20 ปี	67	13.90
	21-25 ปี	166	34.44
	26 ปีขึ้นไป	127	26.35
	รวม	482	100

สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ		จำนวน	ร้อยละ
เคยดำรงตำแหน่งครูใหญ่มาแล้ว	ต่ำกว่า 5 ปี	128	26.56
	6-10 ปี	92	19.09
	11-15 ปี	89	18.46
	16-20 ปี	51	10.58
	21-25 ปี	73	15.15
	26 ปีขึ้นไป	49	10.16
	รวม	482	100
วุฒิทางการศึกษา	ต่ำกว่าอนุปริญญา	94	19.50
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	360	74.69
	ปริญญาตรี	28	5.81
	สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
รวม	482	100	
ตำแหน่งในปัจจุบัน	ครูใหญ่	459	95.23
	อาจารย์ใหญ่	23	4.77
	ผู้อำนวยการ	0	0
รวม	482	100	

จากตารางที่ 3 จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสำรวจ ปรากฏว่าในจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจทั้งสิ้น 482 คน เป็นชายมากกว่าหญิง คือเป็นชาย 475 คน คิดเป็นร้อยละ 98.55 เป็นหญิง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.45

ถ้าจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสำรวจ ปรากฏว่าอายุระหว่าง 41-45 ปี มีจำนวนสูงสุดคือ 143 คน คิดเป็นร้อยละ 29.67 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 51-55 ปี มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 21.58 และกลุ่มอายุ 26-30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือมี 26 คน คิดเป็นร้อยละ 5.39 อายุต่ำกว่า 25 ปีไม่มี

ถ้าจำแนกตามอายุราชการของผู้ตอบแบบสำรวจ ปรากฏว่าอายุราชการระหว่าง 21-25 ปี มีจำนวนมากที่สุดคือมี 166 คน คิดเป็นร้อยละ 34.44 รองลงมาคือเป็นกลุ่มอายุราชการ 26 ปีขึ้นไป มีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 26.35 และกลุ่มที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวนน้อยที่สุดคือมี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.62

ถ้าจำแนกตามระยะเวลาที่เคยดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ปรากฏว่าผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งครูใหญ่มาแล้วต่ำกว่า 5 ปีมีมากที่สุดคือมี 128 คน คิดเป็นร้อยละ 26.56 รองลงมาเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งครูใหญ่มาแล้ว 6-10 ปี มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 19.09 และเคยดำรงตำแหน่งครูใหญ่มาแล้ว 26 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุด คือมี 49 คน คิดเป็นร้อยละ 10.16

ถ้าจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ปรากฏว่า วุฒิอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามีมากที่สุด คือมีจำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 74.69 รองลงมาวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา มีจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และวุฒิปริญญาตรีมีน้อยที่สุดคือมี 28 คน คิดเป็นร้อยละ 5.81 วุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีไม่มี

ถ้าจำแนกตามตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสำรวจดำรงตำแหน่งครูใหญ่มากที่สุด คือมีจำนวน 459 คน คิดเป็นร้อยละ 95.23 รองลงมาคือ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 4.77 ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ

ตอนที่ 2 ระดับความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหารงาน
 ตารางที่ 4 ระดับความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหารงานทางด้านเทคนิค

ลำดับ ขอ	ทักษะการบริหารงานที่ต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ					
		มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ
1	การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม กับท้องถิ่น	379	78.63	94	19.50	9	1.87
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ตามหลักสูตรใหม่	368	76.35	103	21.37	11	2.28
3	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....	180	37.34	277	57.47	25	5.19
4	การจัดทำแผนการสอนและตาราง เรียน	297	61.62	154	31.95	31	6.43
5	การจัดทำและใช้สื่อการเรียนรู้.....	332	68.88	126	26.14	24	4.98
6	การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	267	55.40	182	37.75	33	6.85
7	การวัดผลการเรียน.....	286	59.34	183	37.96	13	2.70
8	การจัดทำระเบียบสละสมและทะเบียน ต่าง ๆ ของโรงเรียน.....	191	39.63	245	50.83	46	9.54
9	การจัดทำงบประมาณของโรงเรียน.	244	50.62	184	38.18	54	11.20
10	การวางแผนผังโรงเรียนให้ เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	271	56.22	172	35.69	39	8.09
11	การประชาสัมพันธ์โรงเรียน	289	59.96	168	34.85	25	5.19
12	การจัดทำรายละเอียดของงาน ...	221	45.85	241	50.00	20	4.15
13	การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ ขอใบแก่บุคลากรในโรงเรียน	285	59.13	174	36.10	23	4.77
14	การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ งานของบุคลากรในโรงเรียน...	302	62.66	154	31.95	26	5.39
	ค่าเฉลี่ย	279	57.97	175	32.12	28	9.91

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรมีระดับความต้องการในระดับมาก มีจำนวนมากที่สุด ในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นมากที่สุด มีจำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 78.63 รองลงมาเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ มีจำนวน 368 คน คิดเป็นร้อยละ 76.35 ระดับความต้องการพัฒนาระดับปานกลางในเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากที่สุดคือมี 277 คน คิดเป็นร้อยละ 57.47 รองลงมาคือเรื่องการจัดทำระเบียบสละสมและทะเบียนต่าง ๆ ของโรงเรียนมี 245 คน คิดเป็นร้อยละ 50.83 และเรื่องการจัดทำรายละเอียดของงาน มีจำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระดับความต้องการพัฒนาน้อยที่สุดในเรื่องการจัดทำงบประมาณของโรงเรียนมีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 รองลงมาคือ การจัดทำระเบียบสละสมและทะเบียนต่าง ๆ ของโรงเรียนมี 46 คน คิดเป็นร้อยละ 9.54 ถ้าคิดโดยเฉลี่ยแล้ว กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหารงานทางด้านเทคนิคอยู่ในระดับมาก คือ มีจำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 57.97

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ระดับความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหารงานคานมนุษย์สัมพันธ์

ลำดับ ขอ	ทักษะการบริหารงานที่ต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ					
		มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ
15	การสร้างทีมงานเพื่อทำงานร่วมกัน ในโรงเรียน	350	72.61	126	26.14	6	1.25
16	การสร้างบรรยากาศเพื่อขวัญและ ทัศนคติที่ดีในการทำงาน	329	68.26	136	28.22	17	3.52
17	การวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคลากร ในโรงเรียน	318	65.98	153	31.74	11	2.28
18	การส่งเสริมการรักษาวินัยใน ทางบวก	310	64.31	145	30.09	27	5.60
19	การสร้างสภาพการณ์ที่ช่วยเสริมสร้าง ความร่วมมือประสานงานขึ้นใน โรงเรียน	206	42.74	253	52.49	23	4.77
20	การกระตุ้นและจูงใจบุคลากรใน โรงเรียนเพื่อให้งานสำเร็จตาม เป้าหมาย	308	63.90	161	33.40	13	2.70
21	การติดต่อสื่อสารภายในและภาย นอกโรงเรียน	190	39.42	262	54.36	30	6.22
22	การเชื่อมโยงตนเองกับบุคคลอื่น ...	212	43.98	245	50.83	25	5.19
23	การวิเคราะห์ตนเอง	265	54.98	192	39.83	25	5.19
24	การทำงานเป็นกลุ่ม	321	66.60	148	30.71	13	2.69
25	การรับรู้ในความรู้สึกของบุคคลอื่น ..	260	53.94	198	41.08	24	4.98
	ค่าเฉลี่ย	279	57.88	183	37.96	20	4.16

จากตารางที่ 5 ระดับความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหารงานคาน
 มนุษย์สัมพันธ์ เมื่อจำแนกเป็นระดับมากนั้นมีจำนวนมากที่สุดในเรื่องของการสร้างทีมงาน
 เพื่อทำงานร่วมกันในโรงเรียน คือมีจำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 72.61 รองลงมา
 คือการสร้างบรรยากาศเพื่อขวัญและทัศนคติที่ดีในการทำงาน มีจำนวน 329 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 68.26 และน้อยที่สุดในเรื่องการศึกษาติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกโรงเรียน คือ
 มีจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 39.42 ความต้องการในการพัฒนาระดับปานกลางใน
 เรื่องของการติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกโรงเรียนมีจำนวนมากที่สุดคือมี 262 คน
 คิดเป็นร้อยละ 54.36 รองลงมาคือการประสานงานขึ้นในโรงเรียน มีจำนวน 253 คน
 คิดเป็นร้อยละ 52.49 ความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหารงานน้อยที่สุดในเรื่อง
 การติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกโรงเรียน คือมีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 6.22
 รองลงมาคือ การเชื่อมโยงตนเองกับบุคคลอื่นและการวิเคราะห์ตนเอง มีจำนวนร้อยละ
 25 คน คิดเป็นร้อยละ 5.19 โดยส่วนรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความต้องการใน
 การพัฒนาทักษะการบริหารงานคานมนุษย์สัมพันธ์อยู่ในระดับมาก เฉลี่ย 279 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 57.88

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ระดับความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานด้านคดีนิยม

ลำดับ ขอ	ทักษะการบริหารงานที่ต้องการพัฒนา	ระดับความต้องการ					
		มาก	ร้อยละ	ปานกลาง	ร้อยละ	น้อย	ร้อยละ
26	การเป็นผู้นำ	333	69.09	138	28.63	11	2.28
27	การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนการจัดการประถมศึกษา	308	63.90	158	32.78	16	3.32
28	การกำหนดเป้าหมายและแนวปฏิบัติ ในโรงเรียน	311	64.52	164	34.03	7	1.45
29	การใช้กฎหมายเกี่ยวกับการประณ ศึกษาโดยถูกต้อง	297	61.62	162	33.61	23	4.77
30	การประยุกต์ใช้จิตวิทยาสังคมใน การบริหารงาน	293	60.79	171	35.48	18	3.73
31	การวางแผนการศึกษาระดับประถม ศึกษา	315	65.35	152	31.54	15	3.11
32	การกำหนดโครงการพัฒนาการเรียน การสอนในโรงเรียน	328	68.05	148	30.71	6	1.24
33	การกำหนดระดับความสำคัญของปัญหา ในการบริหารงาน	265	54.98	196	40.66	21	4.36
34	การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งในโรงเรียน	235	48.76	186	38.59	61	12.65
35	การวินิจฉัยสั่งการอย่างเป็นระบบ ..	271	56.22	183	37.97	28	5.81
36	การพัฒนาระบบการทำงาน	295	61.20	173	35.89	14	2.91
37	การส่งเสริมและพัฒนาบุคคล	311	64.52	157	32.57	14	2.91
38	การประยุกต์ใช้หลักการและทฤษฎี ทางการบริหาร	263	54.56	199	41.29	20	4.15
39	การผสมผสานความคิดใหม่ทางการ บริหารในปัจจุบัน	284	58.92	182	37.76	16	3.32
	ค่าเฉลี่ย	294	60.99	169	35.06	9	3.95

จากตารางที่ 6 ปรากฏว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารงานในเรื่องของการเป็นผู้นำมากที่สุดคือมีจำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 69.09 รองลงมาคือ การกำหนดโครงการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน มีจำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 68.05 ความต้องการพัฒนาระดับปานกลางในเรื่องการประยุกต์ใช้หลักการและทฤษฎีทางการบริหาร มีจำนวนมากที่สุด คือมี 196 คน คิดเป็นร้อยละ 40.66 รองลงมาคือเรื่องการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งในโรงเรียน มีจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 38.59 มีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารงานน้อยในเรื่องการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งในโรงเรียนมีจำนวนมากที่สุด คือมี 61 คน คิดเป็นร้อยละ 12.65 รองลงมาคือ การใช้กฎหมายเกี่ยวกับการประถมศึกษาได้อย่างถูกต้อง มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 4.77 โดยส่วนรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหารงานทางคณิตนิยมอยู่ในระดับมากเฉลี่ย 294 คน คิดเป็นร้อยละ 60.99

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีดำเนินการพัฒนาครูใหญ่

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับวิธีดำเนินการในการพัฒนาทักษะการบริหารงาน

คำถาม	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. หน่วยงานใดควรเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดดำเนินการพัฒนาครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์	กลุ่มโรงเรียน	95	19.71
	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	162	33.61
	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	225	46.68
	รวม	482	100.00
2. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เคยจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่มากน้อยเพียงใด	ไม่เคย	209	43.36
	1-2 ครั้ง	254	52.70
	3-5 ครั้ง	19	3.94
	รวม	482	100
3. ท่านเคยรวมกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์จัดขึ้นเพียงใด	ไม่เคย	347	71.99
	1-2 ครั้ง	120	24.90
	3-5 ครั้ง	15	3.11
	รวม	482	100
4. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้นมากน้อยเพียงใด	ไม่เคย	413	85.68
	1-2 ครั้ง	61	12.66
	3-5 ครั้ง	8	1.66
	รวม	482	100

คำถาม	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านเห็นว่าครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาควรรหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่เพียงใด	ควร	438	90.87
	ไม่ควร	0	0
	แล้วแต่โอกาส	44	9.13
	รวม	482	100
6. หน่วยงานหรือบุคคลใดควรเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของครูใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา	ฝ่ายดำเนินการ	145	30.08
	สำนักงานการศึกษา จังหวัด	301	62.45
	ครูใหญ่	36	7.47
	รวม	482	100
7. สำนักงานการศึกษาจังหวัดควรมีโครงการพัฒนาครูใหญ่อย่างไร	ตลอดปีการศึกษา	188	39.00
	เฉพาะภาคเรียน	157	32.58
	เฉพาะกิจตามความจำเป็น	137	28.42
	รวม	482	100
8. ฝ่ายดำเนินการพัฒนาครูใหญ่ควรจัดกิจกรรมเมื่อใด	วันเสาร์-อาทิตย์	16	3.32
	ปิดภาคเรียน	283	58.71
	ในเวลาราชการ	183	37.97
	รวม	482	100
9. ท่านเห็นว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ มีความจำเป็นเพียงใด	จำเป็นมาก	473	98.13
	จำนวนน้อย	7	1.45
	ไม่จำเป็น	2	0.42
	รวม	482	100

คำถาม	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
10. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ในลักษณะใด	ผู้ดำเนินการ	25	5.19
	ผู้เข้ารับบริการ	457	94.81
	รวม	482	100
11. ท่านเห็นว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่แต่ละครั้งควรจัดนานเท่าไร	1-3 วัน	121	25.10
	4-5 วัน	71	14.73
	จัดตามความจำเป็น	290	60.17
	รวม	482	100
12. ท่านเห็นว่าฝ่ายใดควรเป็นผู้กำหนดเนื้อหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่	ฝ่ายดำเนินการ	71	14.73
	ครูใหญ่	8	1.66
	ทั้งสองฝ่ายรวมกัน	403	83.61
	รวม	482	100
13. ท่านเห็นว่าครูใหญ่ควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่เพียงใด	ควรอย่างยิ่ง	330	68.46
	ควรมีส่วนร่วมบ้าง	144	29.88
	ไม่ควร	8	1.66
	รวม	482	100
14. ท่านเห็นว่าควรจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่แบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	ประชุมอภิปราย	216	44.81
	ประชุมสัมมนา	346	71.78
	เชิญวิทยากรมาบรรยาย	307	63.69
	จัดผู้บังคับบัญชาไปนิเทศงาน	134	27.80
	อบรม	248	51.45
	ทำเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ	256	53.11
	อนุญาตให้ลาศึกษาต่อทางบริหารการศึกษา	303	62.86

คำถาม	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
15. ท่านเห็นว่าควรมีการประเมินผล การจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่เพียงใด	ควร	379	78.63
	แล้วแต่โอกาส	101	20.95
	ไม่ควร	2	0.42
	รวม	482	100
16. ท่านเห็นว่าควรมีการติดตามผลหลัง จากครูใหญ่ผ่านการพัฒนาแล้วหรือไม่	ควร	479	99.37
	ไม่ควร	3	0.63
	รวม	482	100
17. ท่านเห็นว่าควรใช้เครื่องมืออะไรใน การติดตามผลการพัฒนาครูใหญ่(ตอบ ได้มากกว่า 1 คำตอบ)	แบบสอบถาม	449	93.15
	สังเกต	354	73.44
	สัมภาษณ์	185	38.38
18. ท่านเห็นว่าฝ่ายใดควรเป็นผู้ประเมิน ผลการพัฒนาครูใหญ่(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)	ผู้บังคับบัญชา	302	62.66
	ครูใหญ่	38	7.88
	ทั้งสองฝ่าย	308	63.90
	ฝ่ายดำเนินการจัด	342	70.95

จากตารางที่ 7 เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับวิธีดำเนินการพัฒนาพบว่า

เกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการพัฒนาครูใหญ่นั้น กลุ่มตัวอย่างประชากร มีความเห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรเป็นผู้รับผิดชอบ มีจำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 46.68 เห็นว่าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

ควรรับผิดชอบมี 162 คน คิดเป็นร้อยละ 33.61 และเห็นว่ากลุ่มโรงเรียนควรรับผิดชอบมี 95 คน คิดเป็นร้อยละ 19.71

เกี่ยวกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ เคยกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่มากน้อยเพียงใดนั้น กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นว่าเคยจัดมาแล้ว 1-2 ครั้งมี 254 คน คิดเป็นร้อยละ 52.70 เห็นว่าไม่เคยจัดเลยมี 209 คน คิดเป็นร้อยละ 43.36 และเห็นว่าเคยจัดมาแล้ว 3-5 ครั้ง มี 19 คน คิดเป็นร้อยละ 3.94

เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ที่ทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์จัดขึ้นเพียงใดนั้น กลุ่มตัวอย่างประชากรไม่เคยเข้าร่วมเลย มี 347 คนคิดเป็นร้อยละ 71.99 เคยเข้าร่วมกิจกรรมมาแล้ว 1-2 ครั้ง มี 120 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90 และเคยเข้าร่วมกิจกรรมมาแล้ว 3-5 ครั้ง มี 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.11

เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ที่สถาบันอื่นจัดขึ้นนั้น กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นว่าตนไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นเลยมี 413 คน คิดเป็นร้อยละ 85.68 เคยเข้าร่วมกิจกรรม 1-2 ครั้ง มี 61 คนคิดเป็นร้อยละ 12.66 และเคยรวมกิจกรรมระหว่าง 3-5 ครั้งมี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.66

เกี่ยวกับการหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่นั้น กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นว่า ควรหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมี 438 คน คิดเป็นร้อยละ 90.87 และแล้วแต่โอกาสมี 44 คน คิดเป็นร้อยละ 9.13

เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานั้น กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดควรเป็นผู้รับผิดชอบมีจำนวนมากที่สุดคือมี 301 คน คิดเป็นร้อยละ 62.45 เห็นว่าฝ่ายดำเนินการเป็นผู้รับผิดชอบมี 145 คน คิดเป็น 30.08 และเห็นว่าครูใหญ่ควรเป็นผู้รับผิดชอบมี 36 คน คิดเป็นร้อยละ 7.47

เกี่ยวกับลักษณะการจัดโครงการพัฒนาครูใหญ่ กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นว่า ควรจัดเป็นโครงการตลอดปีการศึกษามี 188 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 ควรจัดเฉพาะ ภาคเรียนมี 151 คน คิดเป็นร้อยละ 32.58 และเห็นว่าควรจัดเป็นโครงการเฉพาะกิจตาม ความจำเป็นมี 137 คน คิดเป็นร้อยละ 28.42

เกี่ยวกับเวลาที่ควรจัดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นว่าควรจัดช่วงปิด ภาคเรียนมีจำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 58.71 ควรจัดในเวลาราชการมี 183 คน คิดเป็นร้อยละ 37.97 และควรจัดเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์มี 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.32

เกี่ยวกับความจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ กลุ่มตัวอย่างประชากร มีความเห็นตรงกันว่า จำเป็นมากมีจำนวน 473 คน คิดเป็นร้อยละ 98.13 จำเป็นน้อย มี 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.45 และไม่จำเป็นมี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.42

เกี่ยวกับลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นว่า คนต้องการมีส่วนร่วมในฐานะผู้เข้ารับบริการมี 457 คน คิดเป็นร้อยละ 94.81 และเห็นว่า ต้องการมีส่วนร่วมกับผู้ดำเนินการมี 25 คน คิดเป็นร้อยละ 5.19

เกี่ยวกับระยะเวลาที่จัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่นั้น กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นว่า ควรจัดตามความจำเป็นมี 290 คน คิดเป็นร้อยละ 60.17 ควรจัดระหว่าง 1-3 วัน มี 121 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10

เกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่นั้น กลุ่มตัวอย่าง ประชากรมีความเห็นตรงกันว่า ควรให้ทั้งฝ่ายดำเนินการและครูใหญ่ได้ร่วมกันกำหนดเนื้อหา มี 403 คน คิดเป็นร้อยละ 83.61 เห็นว่าฝ่ายดำเนินการควรเป็นผู้กำหนดเนื้อหา มี 71 คน คิดเป็นร้อยละ 14.73 และเห็นว่าครูใหญ่ควรเป็นผู้กำหนดเนื้อหา มี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.66

เกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในการจัดกิจกรรมพัฒนานั้น กลุ่มตัวอย่างประชากร เห็นว่าครูใหญ่ควรมีส่วนรวมอย่างยี่งมี 330 คน คิดเป็นร้อยละ 68.46 เห็นว่าครูใหญ่

ควรมีส่วนร่วมบ้างมี 144 คน คิดเป็นร้อยละ 29.88 และไม่ควรมีส่วนร่วมมี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.66

เกี่ยวกับรูปแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นว่าควรจัดประชุมสัมมนา มี 346 คน คิดเป็นร้อยละ 71.78 เชิญวิทยากรมาบรรยายมี 307 คน คิดเป็นร้อยละ 63.69 อนุญาตให้ลาศึกษาต่อทางบริหารการศึกษามี 303 คน คิดเป็นร้อยละ 62.86 ทำเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการมี 256 คน คิดเป็นร้อยละ 53.11 เห็นว่าควรอบรมมี 248 คน คิดเป็นร้อยละ 51.45 ประชุมอภิปรายมี 216 คน คิดเป็นร้อยละ 44.81 และเห็นว่าควรจัดผู้บังคับบัญชาไปนิเทศงานมี 134 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80

เกี่ยวกับการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่ กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความเห็นตรงกันว่าควรมีการประเมินผลมี 379 คน คิดเป็นร้อยละ 78.63 แลวแต่โอกาสมี 101 คน คิดเป็นร้อยละ 20.95 และเห็นว่าไม่ควรมี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.42

เกี่ยวกับการติดตามผลการพัฒนาครูใหญ่ กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความเห็นตรงกันว่าควรมีการติดตามผลมี 479 คน คิดเป็นร้อยละ 99.37 และไม่ควรมี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.63

เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลการพัฒนาครูใหญ่ กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่าควรรีไซแบบสอบถามมี 449 คน คิดเป็นร้อยละ 93.15 ใช้การสังเกตมี 354 คน คิดเป็นร้อยละ 73.44 และเห็นว่าควรรีไซวิธีการสัมภาษณ์มี 185 คน คิดเป็นร้อยละ 38.38

เกี่ยวกับผู้ประเมินผลการพัฒนาครูใหญ่ กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่าควรเป็นฝ่ายดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาครูใหญ่มี 342 คน คิดเป็นร้อยละ 70.95 เห็นว่าทั้งผู้บังคับบัญชาและครูใหญ่เป็นผู้ประเมินผลมี 308 คน คิดเป็นร้อยละ 63.90 เห็นว่าควรเป็นผู้บังคับบัญชามี 302 คน คิดเป็นร้อยละ 62.66 และเห็นว่าครูใหญ่ควรเป็นผู้ประเมินผลมี 38 คน คิดเป็นร้อยละ 7.88